

ကိုတဖန်မကီၤအ
မရကၤအပူၤ

တၢ်လၢမိၢ်ပၢ်ကဘၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ်

A woman with a headscarf and floral shirt is shown in a circular inset, looking thoughtful with her hand to her face. The background features a building with an American flag flying from a tall pole. The scene is set during the day with a clear sky.

ကိုအသိ!

မလေ့လာ!

ခဲအံယဖိတဖျာ
ကအိန်ဒီးတၢ်အိန်
မူလာအဂၤအါ
ထီၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ယတသ့ၣ်
ညါလာယကမၤစၢၤ
အဝဲသ့ၣ်ဒ်သီးက
တၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဘးလာ
ကွဲတဖျာဖဲကီၢ်အမဲ
ရကပူၤဘျာၣ်

တဘၣ်သ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤလာတၢ်အံၤ
အပူၤတဂၤယတံၤသကိးဧၤ...
ဖးလံာ်ဆံးဖိးတဘျာၣ်အံၤဒီးနက
မၤလိဘၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်လီၤကိတဖၣ်တၢ်အိၣ်အသးဖဲကီၢ်

အမဲရကၤအပူၤ

1) ကတီၤဆိကိၣ် သးနံၣ် 3 နံၣ် တုၤ 5 နံၣ်

2) တီၤဖုၣ်ကိၣ် တီၤ ကတီၤဆိကိၣ် တုၤ 6th တီၤ သးနံၣ် 6နံၣ် တုၤ 12 နံၣ်

3) တီၤခေၣ်သးကိၣ် တီၤ 7thတီၤ တုၤ 8thတီၤ သးနံၣ် 13နံၣ် တုၤ 14နံၣ်

4) တီၤထီကိၣ်: တီၤ 9thတီၤ တုၤ 12thတီၤ သးနံၣ် 15နံၣ် တုၤ 18နံၣ်

တီၤထီကိၣ်တၢ်မၤလိမိၣ်ပျီၣ်

တၢ်မၤလိမိၣ်ပျီၣ်တဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တလီၤပလိၣ်အသးဘၣ်,
ဘၣ်ဆၣ်တီၤတဖၣ်လၢကဘၣ်တၢ်မၤလိအီၤသပျီၣ်ကတၢ်လၢအလိၣ်ဘၣ်
အိၣ်လၢကိၣ်ခဲလၢန့ၣ်ယၣ်ယၣ်ဖဲကီၢ်အမဲရကၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

1) ဖဲအ့ၣ် 3 နံၣ်

2) တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွဲး 4 နံၣ်

3) အဲကလံး 4 နံၣ်

4) တၢ်မၤလိပျီၣ်ဂီၤ 3 နံၣ်

5) နီၢ်ခိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်မၤလိ 4 နံၣ်

6) ကီၢ်ဖဲၣ်တနီၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတီၤ

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢအအါန့ၢ်လံာ်တၢ်သိၣ်လိမိၢ်ပှၢ်

ဖျၢၣ်ထူ, အမဲရကၤဖျၢၣ်ထူ, ဘုးစံာ်လိာ်,
တၢ်ပီၢ်ထံ, ချၢးတဖၣ်, တၢ်ဒိတၢ်ဂီၤ, တၢ်ဂဲၤပူ
ပှၢ်တဝၢအတၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်,
ဒီးတၢ်အဂၤ

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤခဲလၢအံၤတပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်မၤလိ
လံာ်မိၢ်ပှၢ်အပူၤန့ၢ်ဘၣ်,
ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ
အံးထွဲကွၢ်ထွဲအီၤလၢကိသရၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ကိပှၢ်ဂ့ၢ်ဝီအတၢ်အိၣ်မူဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

ပှၢ်ဂ့ၢ်ဝီအမူးတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတနီၤလၢ
အိၣ်လၢကီၢ်အမဲရကၤကိပှၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ

မ့ၢ်, ပအိၣ်ဒီး

မူးသးဖုံတဖၣ်ဒ်သီးတၢ်ဟဲက့ၤဆူဟံၣ်အနွံ,
ကမျၢၢ်အတၢ်မၤလၢကပီၤလၢမ့ၢ်န့ၢ်ဒိၣ်တၢ်
ဟးအတၢ်ရဲၣ်လီၤ,
တီၤထီၤကိတၢ်ဂဲၤကလံာ်အမူး, ဒီးတၢ်အဂၤ

တၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ဆၢကွၢ်လၢလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အအိၣ် လၢကိၣ်တဖၣ်ဖဲကိၢ်အမၤရကၤပူၤန့ၢ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

- ✓ ထံၣ်လိာ်သးဒီးကိၣ်အပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်, ကိၣ်ခိၣ်, ကိၣ်သရၣ်တဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်, သရၣ်လၢအမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်, ကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်, နံၣ်ရွဲၣ်, ဒီးပုၤအဂၤ
- ✓ ဟဲထီၣ်ကိၣ်အတၢ်အိၣ်အမူးအမ့ၢ်န့ၢ်
- ✓ ဟဲထီၣ်မိၢ်ပၢ်-သရၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် (PTC)

- ✓ ဟဲထီၣ်ကိၣ်အမူးသဖျိးဖဲန့ၣ်ဖိဟဲမၤသ ကိးတၢ်အခါ တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢအမူး, ဟံးစပဲနံးဖိလုၢ်လၢအမူးသဖျိ, တၢ်ဒုးနံၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်အဂၤ
- ✓ ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လီၤဆီတဖၣ်
- ✓ မ့ၣ်န့ၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သးအိၣ်
- ✓ ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖဲန့ၣ်ဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ် ခဲဖဲကိၣ်အခါ
- ✓ အိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးဒီးကိၣ်

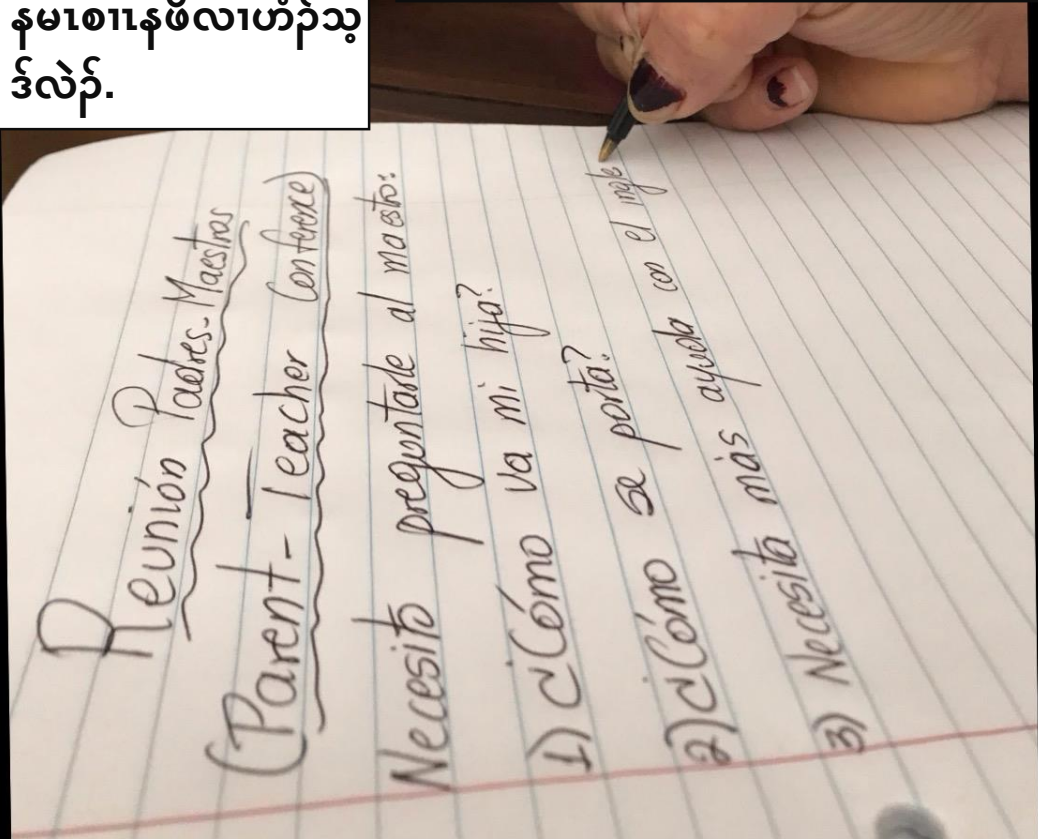
- ✓ ထီၣ်ဘၣ်တၢ်သုးကျဲၤလီၤဆီတၢ် အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်
 - အဲးကလံးဒ်အမ့ၢ်ကျိၣ်လၢအသီ (ENL)
 - တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢလီၤဆီ,
 - တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်တိာ် ကျဲၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤလီၤဆီ အီၤ - (IEP) ဒီး 504 အတၢ်တိာ်ကျဲၤ
 - ကိၣ်ဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ် လၢဒီးအပျဲၤဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လီၤဆီ

တၢ်ကတဲာ်ကတီၤမိၢ်ပၢ်-သရၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီအဂီၢ်

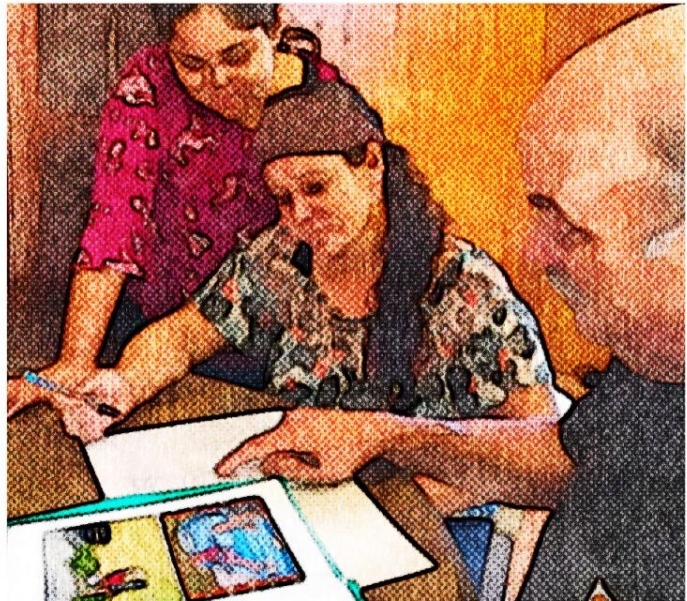
- ✓ ဃုထီၣ်ပုၤကတီၤကျိးထံတၢ်, နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်တက့ၢ်.
- ✓ သံကွၢ်ကိသရၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃး
 - နဖိအတၢ်လုၢ်လၢ်ဟံးသးဖဲကိ.
 - နဖိအတီၤတဖၣ်
 - အမၤတၢ်လၢအတီၤပူၤဒ်လဲၣ်
 - အဝဲဟိၣ်ခွါ/ဟိၣ်မ့ၣ်အတံၤသကိးတဖၣ်
 - အတၢ်မၤကိဟံၣ်တၢ်မၤဒ်လဲၣ်
 - နမၤစၢၤနဖိလၢဟံၣ်သ့ဒ်လဲၣ်.

- ✓ ဒူးသ့ၣ်ညါကိသရၢ်တဖၣ်လၢ
 - နဖိအတၢ်မၤလိတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်
 - အကသံၣ်ကသီအတၢ်အိၣ်သး
 - အဝဲတၢ်လၢဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်.
 - အဝဲအဂံၢ်အဘါဒီး
အတၢ်ဂံၢ်စၢၤဘါစၢၤဘၣ်ဃးတၢ်မၤလိလံာ်
 - တၢ်လၢအဝဲအဲၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် တအဲၣ်ဒီး.
 - တၢ်ကီတၢ်ခဲတမံၤမံၤလၢကိ
 - တၢ်အိၣ်သးလီၤဆီလၢဟံၣ်ဃီ-မိၢ်ပၢ်တၢ်လီၤဖး, တၢ်သံ, ဖိသ့ၣ်အိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သီ, ဒီးတၢ်အဂၤ
 - တၢ်တမံၤမံၤလၢအမၤဘၣ်ယိၣ်မၤတံာ်တၢ်နသးလၢအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့

ဖဲမိၢ်ပၢ်ဒီးသရၣ်အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဆၢကတီၢ်

- ✓ ဟဲတုၤဆူတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒ်တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်
- ✓ အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဂၢၢ်တပၢ်
- ✓ သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဖဲနတန့ၢ်ပၢ်အခါ
- ✓ နဖိမ့အိၣ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအလီၤဆီအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် အဝဲအိၣ်ဒီး 504 တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်, ဃုတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အလံာ်ဟ်ဖျါတက့ၢ်.
- ✓ ပျဲတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒ်သီးကကတၢ်ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤဟ်အသးတက့ၢ်.
- ✓ နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၢ်, ဃုတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဂၤတဘျီတက့ၢ်.
- ✓ စံးဘျုးစံးဖှိၣ်ဘၣ်ကိၣ်သရၣ် (တဖၣ်).

နမူနာနမိတဖန်သုဒ်သိးကမၤန့ၢ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးလၢကိၣ်လဲၣ်.

- ✓ ဒူးနဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအအိၣ်ဒီးအကံၢ်အစီၣ်ဂ့ၤဝဲဆူတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးဘၣ်မန့ၢ်လၢအကါဒိၣ်လဲၣ်.
- ✓ ကွၢ်ထံသမံသမိးနမိအထၢၣ်ဝံချၢကိးနံၤဒဲးတက့ၢ်.
- ✓ မၤလီၤတံၢ်လၢနမိမၤကိၣ်ဟံၣ်တၢ်မၤတက့ၢ်.
ကိၣ်သရၣ်တနီၤလိၣ်ဘၣ်နဆဲးလီၤနမံၤဖဲတၢ်မၤမူဒါတဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံၣ်န့ၢ်လီၤ.

- ✓ နမိမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ မ့တမ့ၢ် လံာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၢ်,ဆဲးလီၤနမံၤကိးနံၤဒဲးတက့ၢ်.
- ✓ မၤနမိဖးလံာ် 15-20 မံးနံးကိးနံၤဒဲးဒီး
ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤဒဲးသိးကဟဲကွၢ်ဖးလံာ်တဖၣ်ဖဲကိၣ်အလံာ်ရိၣ်ဒါး တက့ၢ်.
- ✓ မၤလီၤတံၢ်လၢအဝဲမံဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, တနံၤန့ၢ် 7 န့ၣ်ရံၣ် တူၤ 8 န့ၣ်ရံၣ်တက့ၢ်.
- ✓ ဟံၣ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတၢ်သ့အိၣ်လဲးထီၣ်နံးအတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် (ကွဲၤဟူၤဖျါ, ဘၢ်ဒဲးအိၣ်တၢ်လိာ်ကွဲၤတဖၣ်, လီၤတဲစိစိာ်စုတဖၣ်, တဲးဘလဲးတဖၣ်, ဒီးတၢ်အဂၤ) အဒိန့ၢ်, လီၤတဲစိစိာ်စုတဖၣ်ဘၣ်တၢ်သ့အီၤသ့ဖဲမ့ၢ်န့ၢ်ဒီးဖဲကိၣ်ဟံၣ်တၢ်မၤဝံၤအလီၢ်ခံၣ်, ဒီးတချုးမံအဆၢကတီၢ်န့ၢ်လီၤ.

- ✓ ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနမိဒဲးသိးတဒီးသန့ၤအသးလၢပုၤဂၤ.
- ✓ ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢကသံကွၢ်တၢ်ဖဲလၢ အတန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်လၢ အတီၤပူၤတက့ၢ်.
- ✓ ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခဲလၢဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်အဂၤတဖၣ်လၢ အရဲၣ်ကျဲၤအသးဒီးကိၣ်သရၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- ✓ နထီၣ်ဘၣ်မ့ၢ်တသ့န့ၢ်, ဆုၤလံာ်ဆူကိၣ်ဒီးဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်တက့ၢ်.

ကတိတၢ်ဒီးနဖိကိးနံၤဒဲး

- ✓ ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဒီးမၤစၢၤနဖိလၢကမၤဆူၣ်ထီၣ်အသးသဟီၣ်လၢအအိၣ်ဒီး နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပုၤလီၤအသး (တဲဘၣ်အီၤလၢနနၢ်န့ၣ်အီၤ, နဟံၣ်ကမၤသးလၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်မၤတုၤအန့ၢ်တၢ်ကိးမံၤဒဲးလၢအဝဲ သ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအသးအပူၤန့ၣ်လီၤ.)
- ✓ ဒူးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အီၤလၢအဝဲကြား
 - ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သးလၢပွဲၤဒီးတၢ်ယူးယီၣ်ဟံၣ်ကဲတၢ်.
 - မၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်
 - ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢအဂ့ၤလၢတၢ်လီၢ်ကိးပူၤဒဲး
 - ကွၢ်ထံဆူၣ်အမဲၢ်ချံပူၤထီၣ်ဘိ, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ညီၣ်န့ၢ်လၢကီၢ်အမဲၢ်ရကပူၤလီၤ (တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢပကွၢ်လၢပုၤဂၤ တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.)

- ✓ တဲအဝဲလၢ
 - အအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးယၢ်လၢကဟံၣ်ဖျါထီၣ်, အတၢ်ထံၣ်ဆိကမိၣ်လၢအပွဲၤဒီးတၢ်ယူးယီၣ်ဟံၣ်ကဲမဲအဝဲတူၢ်ဘၣ်တၢ်တမ့ၢ် အခါန့ၣ်လီၤ.
 - ကတိတၢ်လၢ အကစၢ်ဒၣ်ဝဲအဂီၢ်
 - ဃုကိသရၣ်းတဖၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်အတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်
 - ဟံးန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢပုၤလၢအဒိၣ်ဖဲကိပူၤ.
 - အိၣ်ဒီးသိၣ်မ့ၢ် (တံၤသကိးတဂၤလၢအသးန့ၣ်ဒဲးသိးအီၤ)
- ✓ ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဆူၣ်သးဂဲၤလၢအဲၣ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်လၢအသိ

ကိန်းနဲဒဲးကိုအတတ်ဟဲထီၣ်ဒီးတၢ်မၤလိလံာ်အတၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး

- ✓ မၤလိတၢ်လၢနဖိထီၣ်ကိုကိန်းနဲဒဲးတက့ၢ်.
- ✓ နဖိမ့တထီၣ်ဘၣ်ကိုလၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤမံၤအယီၤန့ၣ်, ဆဲးကျိးဒီးဟံဖျါထီၣ်တၢ်အတဟဲဘၣ်အဂ့ၢ်လီၤအံၤဆူအကိုတက့ၢ်.
- ✓ ဖဲအဝဲဟဲက့ၤထီၣ်ကိုအခါန့ၣ်, ဆုၤလံာ်လၢအတဲန့ၢ်ပၢၢ်ဘၣ်မနုၤအယီၤအတဟဲဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ✓ တိၢ်နီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢနကဘၣ်ဆုၤနဖိဆူကိုကိန်းနဲဒဲးလီၤ. နမ့တဆုၤဘၣ်အီၤန့ၣ်, ကိုကဟံဖျါထီၣ်တၢ်အံၤဆူဖိသၣ်ဆူတၢ်ကဟ့ၣ်ကယံာ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ကရၢကရိအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. (CPS)
- ✓ ဖဲနဖိတဟဲထီၣ်ဘၣ်ကိုတဘျီဘျီန့ၣ်, ကဲထီၣ်အသးလၢမၤအါထီၣ်အတၢ်မၤလိအတၢ်လီၤတူၢ်လီၤကော်ဆဲးခံသ့န့ၣ်လီၤ.

ဟူမ်...
ယဆိမိန်လယဖိအကျါတဂဂေအိန်ဒီးတမ်မလိန့်
တမ်အတမ်ကိတမ်ခဲတဖန်န့်လီ.

တဘန်သျှန်ကိ်သးဂီလေတမ်အံအေယိတဂု
ယတံသေကိးဒေ. တမ်ကျွန်ဘန်ကျွန်သ့တမ်
ရဲန်လီကျဲလီဖဲကိ်အမဲရကပူန့်အိန်ဒီး
တမ်မေဖိသန်ခဲလန်လကမလိတမ်
ဒီးမလိန့်တမ်တုထီန်ထီန်ဘးန့်လီ.

အအံမ့တမ်ဂိုတမ်
ကျိတဖန်လီ.

တမ်အံမ့တမ်လီလးလီ. အအံမ့
တမ်မနုလဲန်? အအံမေတမ်ဒ်လဲန်?
ယဘန်မမနုလဲန်? ဝံးသးစူ,
တဲယ... တဲယ.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအလီၤဆီ

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအလီၤဆီဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အလီၤကဝီၤဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤစၢၤတၢ်ဖံး

တၢ်မၤလၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအီၤလၢကမျၢၢ်ကိုအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကရၢကရီၤလၢအဂၤလၢပှၤက့ၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤတဖၣ်အဂီၢ် (နီၢ်ခိ, ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သးဂဲၤဒီးတၢ်မၤလီ) ပှၤလၢအသးန့ၣ်အိၣ်သၢန့ၣ်တုၤ 21 န့ၣ်လီၤ... တၢ်မၤလီၤခိၣ်ဃၢၤဒ်အံၤဒုးကူၣ်သ့ကူၣ်ဘးထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤအပူၤလီၤ.

(Special Education, 2018).

ယဘၣ်မၤတၢ်မၤန့ၣ်လၢ
ယဖိအဂီၢ်ဒ်သိးကန့ၢ်
ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်
အံၤလဲၣ်?
ယကသ့ၣ်ညါအီၤဒ်
လဲၣ်?

ယိယိဖိလီၤယတံၤသကိးဧၤ
တၢ်ဆဲးကျဲၤဆဲးကျိးမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်လီၤ.
ကိုကဒုးသ့ၣ်ညါန့ၣ်လၢလံာ်တၢ်ကွဲးဒီးတၢ်ကွဲးအီၤလၢန့ၣ်
လီၤ, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်နဘၣ်မၤန့ၣ်ဒါလီၤန့ၣ်မၤလၢလံာ်အာၣ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲးအ
ပူၤဒီးလံာ်တၢ်ကွဲးနီၢ်အဂၤတဖၣ်အပူၤ, ဟဲထီၣ်ဘၣ်တၢ်
အိၣ်ဖျိတဖၣ်ဒီးကတိၤစၢၤတၢ်လၢန့ၣ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဖဲတၢ်က့ၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်လီၤဆိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, IEP တၢ်ကဒူးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢက့ၢ်အပူၤမၤတၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဃုာ်ဒီးမိၢ်ပၣ်အတၢ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါန့ၣ်လီၤ.

IEP !
န့ၣ်မ့ၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?

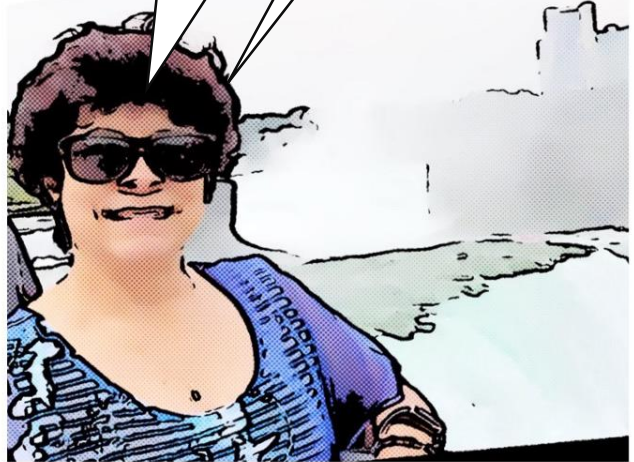
"IEP" မ့တမ့ၢ် "တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်တိာ်ကျဲၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤလီၤဆိအီၤ", မ့ၢ်တၢ်အကျိၤအကျဲၤတခါဒီးလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်သမံသမိးစံးဝဲလၢနဖိလိာ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆိအခါန့ၣ်, နကအိၣ်ဒီး IEP အတၢ်အိၣ်ဖျါအစ့ၤ ကတၢ် တန့ၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ. နဒီး IEP ကရူၢ်ဖိကကွဲးထီၣ် IEP လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တဘျီလၢအစံးဝဲတၢ်လၢနဖိလိာ်ဘၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်လိာ်အကြးဒီးအဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကြးစံးဝဲလၢ

- ✓ နဖိအတၢ်မၤလီၤအတီၤဖဲက့ၢ်ပူၤ
- ✓ နဖိအတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ်လၢအယံာ်ဒီးအဖျါန့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.
- ✓ နဖိလိာ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အလီၤဆိဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤမနုၤတဖၣ်လဲၣ်.
- ✓ နဖိကအိၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်လၢအတအိၣ်ဒီးက့ၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤတဖၣ် ကသ့ဒ်လဲၣ်.
- ✓ တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ကြးစးထီၣ်" (Colorín Colorado, 2018).

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢ
ပၢ်တဖၣ်ဒီးမိၢ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်
ပှၤနီၢ်ဒိၣ်လၢအကွၢ်ထွဲဖိသၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ
မၤသကိးတၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ် အတၢ်
ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤနီၢ်
ဒိၣ်တဖၣ်လိၣ်လၢကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျၢဒီးကို,
ထီၣ်မိၢ်ပၢ်-သရၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်,
တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤဆီ တဖၣ်, ကတိၤ
စၢၤတၢ်လၢအဖိတဖၣ်အဂီၢ်, ဖးသကိးလံာ်
ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒီး မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်
ကိုဟံၣ်အတၢ်မၤတက့ၢ်.

ယတံၤသကိးဧၤ,
အိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျၢဒီးကိုဒီးကဲ
ပှၤမၤသကိးတၢ်လၢအမူအဂဲၤ
တဂၤတက့ၢ်.
တၢ်မၤခဲလၢ်အံၤမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ဂ့ၤ
လၢပဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
န့တအိၣ်ထဲတဂၤဧၤဘၣ်.

ဂ့ၤလံာ်..
ယသးခုလၢယမၤလိဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢတၢ်ဂ အမံၣ်ညါ

- ✓ ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိလၢကမၤကိဟံၣ်တၢ်မၤဒီးမၤလိတၢ်လၢဟံၣ်တက့ၢ်.
- ✓ အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤဒီးတၢ်လီၤလၢကမၤလိမၤဒီးတၢ်တက့ၢ်.

ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိတဖၣ်လၢကကဲထီၣ်ပုၤမၤလိတၢ်ဖိလၢအတၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဒိတဖိတက့ၢ်.

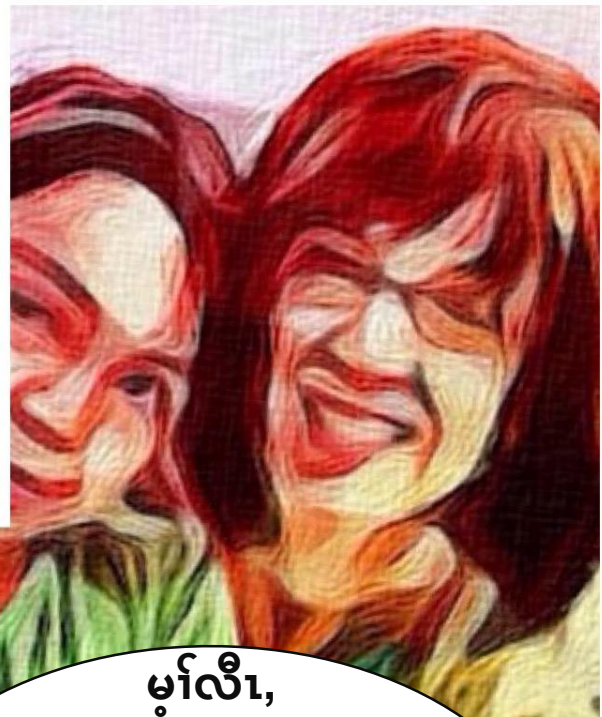
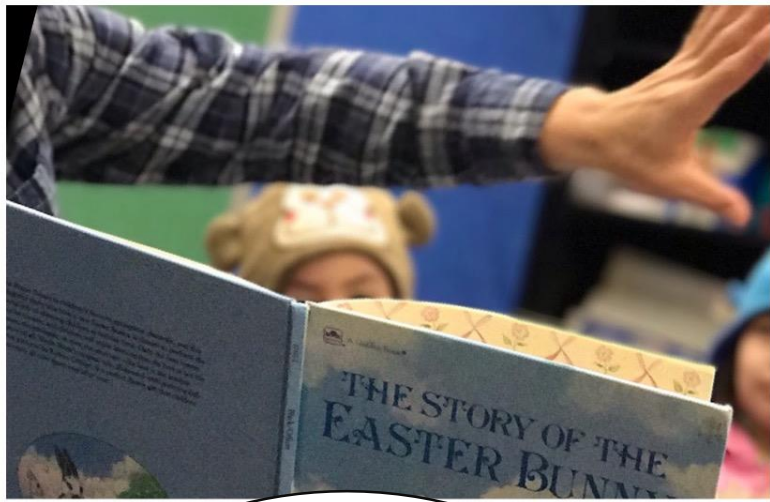
- ✓ ကွၢ်ကိဖိအလံာ်ဟ်ဖျါလၢကိဆုၤန့ၣ်န့ၣ်လၢဟံၣ်တက့ၢ်.
- ✓ ကတိၤစၢၤတၢ်လၢနဖိအဂီၢ်အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒ်သိးသိးဒီးဖိသ့ၣ်အဂၤတဖၣ်ဖဲကိပူၤလီၤ.
- ✓ အိးထီၣ်စရိတခါလၢမိၢ်ပာ်အ့ထၢၣ်နဲးကျဲၤစၢၤ (ကိမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤအံၤန့ၣ်)ဒီး, မ့ၢ်သ့န့ၣ် ကွၢ်ကဒါက့ၤကိးနံၤဒဲး လၢနကထံၣ်ဘၣ်နဖိမၤအသးဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဝဲလၢကမၤလိတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်, ကဖးလံာ်, ဒီးမၤကိအတၢ်မၤခဲလၢလီၤ.

ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်ဒ်သိးကအိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်

ဝီ...

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်
ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပထံကီၢ်
အပူၤန့ၣ်လီၤဆီဒိၣ်မးဒီး
တၢ်အိၣ်အသးလၢကီၢ်အ
မဲၤရကၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လီၤ,

ဘၣ်ဆၣ်ဒ်နထံၣ်အသိး,
တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်အကီၢ်အ
ခဲလၢကဟ့ၣ်လၢပဖိတ
ဖၣ်လၢကမၤလိတၢ်တုၣ်
ထီၣ်ထီၣ်ဘးဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

စံးဘျူးဘၣ်န့ၣ်
လၢတၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်နီၤ
လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်
ကျိၣ်အံၤလီၤ.

လံာ်လၢပုၤကွဲးလံာ်သ့ဝဲတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢတၢ်ဂၤအမံၤညါ

- <https://www.pta.org/home/events/About-Every-Child-in-Focus/Every-Child-in-Focus-Leadership-Series/Immigrant-Families>
- <http://www.thelearningcommunity.us/resources-by-format/tips-for-parents/diverse-families/immigrant-families.aspx>
- <http://www.colorincolorado.org/es/articulo/20-maneras-en-que-puede-ayudar-su-hijo-triunfar-en-la-escuela>

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂၤတဖၣ်လၢအအါန့ၢ်လံာ်တၢ်သိၣ်လိမိၣ်ပုၤ

- <http://www.p12.nysed.gov/part100/pages/1002.html#k>
- <https://www.osc.state.ny.us/localgov/audits/swr/2016/extraclassroom/global.pdf>

တီၤထီၣ်တၢ်မၤလိမိၣ်ပုၤ

- <http://www.nysed.gov/curriculum-instruction>

နမၤစၢၤနမိၣ်တဖၣ်သ့ ဒ်သိးကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးလၢကိၣ်ဒ်လဲၣ်.

- <http://www.colorincolorado.org/es/families/%C3%A9xito-escolar>
- <http://www.colorincolorado.org/es/families/recursos-para-padres-de-adolescentes>

IEP

- <http://www.colorincolorado.org/article/what-iep>

မိၢ်ပၢ်ဒီးသရၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်

- <http://www.colorincolorado.org/slide/tips-parent-teacher-conferences-ell-families>
- <http://www.colorincolorado.org/article/parent-teacher-conference>
- <http://www.colorincolorado.org/article/tips-successful-parent-teacher-conferences-bilingual-families>
- <http://www.colorincolorado.org/article/tips-parents-parent-teacher-conferences>
- <https://www.scholastic.com/teachers/collections/teaching-content/guide-parent-teacher-conferences/>

တၢ်ထီၣ်ကိၣ်စရိ တၢ်အကါဒိၣ်

- <http://www.colorincolorado.org/es/articulo/asistencia-escolar-la-clave-del-%C3%A9xito>
- <https://www.opb.org/news/series/clasedel2025/estudios-ausentarse-rendimiento-acadmico-estudiantes/>
- http://attendanceworks.org/wp-content/uploads/2017/10/AW_HS-flyer_Spanish_3-26-12.pdf

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီ

- <http://www.healthofchildren.com/S/Special-Education.html>
- <http://www.colorincolorado.org/special-education-ell/professional-development>
- <http://www.healthofchildren.com/S/Special-Education.html>

ကီၢ်အမဲၤကၤကိၣ်တဖၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟံၤလီၤအတၢ်အိၣ်အသး

- <http://www.p12.nysed.gov/nonpub/manualfornewadministratorsofnps/statereqs.html>
- <http://www.nysed.gov/curriculum-instruction/general-education-and-diploma-requirements>
- <https://www2.ed.gov/about/offices/list/ous/international/usnei/us/edlite-structure-us.html?exp=7>
- <https://www.studyusa.com/en/a/58/understanding-the-american-education-system>

တၢ်လၢကိၣ်လၢကီၢ်အမဲၤကၤတဖၣ်ဆၢကွၢ်လၢလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အအိၣ်

- <http://www.pbs.org/parents/education/going-to-school/supporting-your-learner/role-of-parents/>
- <https://www.childtrends.org/indicators/parental-involvement-in-schools>
- <https://www2.ed.gov/documents/family-community/parent-checklist.pdf>
- <http://www.colorincolorado.org/article/empowering-ell-parents-families-home>
- <http://www.colorincolorado.org/article/helping-parents-become-partners>
- <http://www.colorincolorado.org/families>
- <http://www.colorincolorado.org/article/connecting-ell-families-strategies-success>
- <http://www.colorincolorado.org/article/encouraging-and-sustaining-ell-parent-engagement>